

מתוקים מדבש

ולחם צופים

גודל הזהירות בשמירת הלשון

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה: בשנת תרי"א הוציא הנסיך הרוסי השולט גם בפולין, פקודה לפיה כל היהודים בפולין חייבים להחליף בגדיהם לבגדי הגויים, כשאר תושבי המדינה, וכן לקצץ הזקנים והפאות. כל העובר על צו זה יאסר.

השוטרים החלו בתפיסת יהודים ולגלח זקנם ופאותיהם בעל כרחם, ומי שסרב הוכה והובל למאסר, היו מגדולי ליטא שפסקו לקיים גזרת מלכות, מטעם פיקוח נפש.

אך הגה"ק רבי אברהם טשעכנובער זיעו"עכ"י צוה להכריז בכל בתי הכנסיות ובתי המדרשות שזו גזרת שמד וכל כוונתם היא העברת הדת ובשעת השמד אומרת הגמרא בסנהדרין (עד: בפרהסיא אפי' מצוה קלה יהרג ואל יעבור מאי מצוה קלה אמר רבא בר רב יצחק אמר רב אפילו לשנויי ערקתא דמסאנא (ופרש"י- שרוך הנעל, שאם דרך העובדי כוכבים לקשור כך ודרך ישראל בענין אחר).

באו אליו לומדי עירו שהוא חד בדרא בפסק זה, טען להם הרב שהשמועה אומרת שגם בעל החידושי הרי"ם זיעו"עכ"י פסק כך, ענו לו, האם בדיני נפשות סומכים על שמוע, הסכים עמהם הטשעכנובער והחליט לנסוע לווארשה ולהיפגש עם מרן החידושי הרי"ם זי"ע, הוא הזמין מרכבה והתכוון לצאת לדרך, באו בני ביתו ומקורביו, וטענו האם בזמן סכנה שכזה יסע הרב וישב בווארשה, נענה הרה"ק מטשעכנוב וכי חושבים הינכם שאני נוסע להתיישב בווארשה...

כשהגיע הרב אל הרי"ם זצ"ל שמח לקראתו וביקש לכבדו לשבת, הרב סרב לבקשתו ואמר באתי לשמוע את דעת מעכ"ת בענין הלבושים, נענה ואמר לו דעתי ברורה בענין שזו גזירת שמד, הגזירה נגזרה בהשפעת המשכילים, שרצונם להעביר על הדת, כדי שהיהודים ידמו לגויים, עמדו שניהם

כוחם של דיבורים

ויחננו ברתמה ופרש"י על שם לשון הרע של מרגלים, שנאמר מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים: ונבאר זאת עפ"י המשל הבא, מלך גדול בקר בארץ אחת וראה שם ארמון מפואר וגדול, ביקש המלך לבנות לעצמו ארמון מעין זה, צוה להזמין אליו צייר מומחה שיצייר את הארמון בדיוק נמרץ, וכך ידעו הבנאים כיצד עליהם לבנותו.

ישב הצייר וצייר את הארמון לפרטי פרטים, וכאשר סיים בחן המלך את ציורו, ואמר הרי חסר כאן חלון, הסביר הצייר והרי זה רק מספר קוים בודדים.

השיב לו המלך ואמר, אמנם כאן בציור זה רק חלק קטן ונראה לא משמעותי אבל בארמון המלך זה יהיה חלון גדול ויפה שימלא את הארמון באור ואויר נפלא.

כך מובן גם חומרת עוון לשון הרע, הדיבור שלנו משפיע מאוד על כל העולמות, לפעמים אנו חושבים וכי מה אמרתי רק מילה אחת בסך הכל, אבל אנו צריכים להבין שאמנם כאן בעולם הזה נראה בעינינו שזה לא משמעותי אבל בעולם האמת יכולים כל הדיבורים להזיק מאוד מאוד.

נשתדל לזכור זאת ולדבר רק דיבורים טובים שיבנו לנו ארמונות פאר למעלה במרומים. (המגיד מדובנא)

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

סימן רנ"ג סעיף ה' בשו"ע מותר לתת על פי קדירת חמין בשבת תבשיל שנתבשל מערב שבת כל צרכו וכו' לפי שאין דרך בישול בכך.

- לכאורה עפ"י הדין הזה היה לנו לאסור ליטול בשבת קדירה שהיתה מונחת ע"ג קדירה אחרת, ולהניחה ע"ג הפח המכסה האש, שבזה נעשית שהייה, וכל שכן שבשבת גופא הניח קדירה על גבי קדירה שאין היתר לקחתה לאחר מכן ולהניחה על גבי הפח וכך סבר החזו"א ומובא בשש"כ.
- אמנם רבינו הק' בשו"ת דברי יציב ח"א סי' קנ"ז שאין דרך בישול בכך, ואף פ"ח וכו"ש בפלטה אין שום מציאות של חיתוי האש, עדיף מע"ג קדירה, ואם עומדת עליה קדירה הוי כקדירה ע"ג קדירה ומה לי ב' קדירות או ג' קדירות.
- והביא את דברי החזו"א שמחמיר בכך, וכתב שם רבינו שזהו רק לדעתו שסובר שאין זה כקדירה ריקנית, וכו' אבל לפי דברי המג"א ס"ק ל"א וכ"ש בפ"ח שאין זה כיסוי רגיל, ואף פלאטה עדיף מכך, שלא הוי במציאות שיבוא לחתותה וגם בפ"ח הנ"ל שמוהגים לכסות את כל התנור ואף יורד למטה שלא יוכל לבוא לשימוש.
- ומסיים אין מקום לחומרא זו ליטול העליונה ולהשים על הפח, ואין חילוק בהגובה מהאש ומדת החום כיון שהיד סולדת בו, וזה ברור בס"ד.

חידת השבוע
כפרה על אי עבירה
פתרונות לשלוח
ליו"ר המערכת
הבה"ח יקותיאל
יהודה גרוס נ"י

קו הגעשמואק
חיווק, ואמונה
מתעדכן בתדירות
גבוהה עם דרשות,
סיפורים, וניגונים
077-3249316

נא להתפלל
לרפואת אברהם
אהרן בן סימא
גיטל לרפואה
שלימה בתוך
שאר חולי ישראל

העלון מוקדש
לרפואת
יעקב בן מרים
לרפואה
שלימה בתוך
שאר חולי
ישראל

נדבת הרב מנחם אהרן
שר הי"ו
לרגל שמחת אירוסים
בנו החתן אברהם הי"ו
עב"ג בת הרב טוביה
ויזל הי"ו יוכו לבנות
בית נאמן בישראל
לבנין עדי עד

העלון מוקדש
לזכות
רבי אריה חיים בן
סלימה שולמית
שיחי' ובני ביתו
להצלחה וסייעתא
דשמיא בכל הענינים

סיפור לשבת קודש

שני סיפורים על גדול מעלת הויתור

על כן מתעוררים עלי דינים קשים שמציעים אותי. לכן, לכל הפחות, שירחמו על נשמותי ולא יזכירו את שמי!" הדין התעורר בבעתה. הוא אינו רגיל לחלום חלומות ברורים כאלו. הוא יצר קשר עם המשפחה וביקש מהם לכנס את כל האחים בשעה מסוימת במקום פלוני, מכיוון שיש לו הודעה חשובה מאוד. בני המשפחה התפלאו, אבל הגיעו לאותו מקום, כמו שביקש מהם. הדין הגיע וסיפר להם את כל מה שראה בחלומו. אביהם מתייסר מאוד בגלל המחלוקת. האחים ששמעו זאת הצטמרו והזדעזעו עד עמוק נשמתם. הם הבינו שאביהם האהוב סובל נורא. כל זאת בגלל המחלוקת על הירושה. מכיוון שכולם היו באותו מקום, הם הסכימו להתפשר אחד עם השני ולא לערוך דין-תורה. הבינו שרק כך הם יעשו נחת רוח לאביהם שבשמיים. בסיכומו של עניין, הם הגיעו בעצמם לחלוקה הוגנת של הרכוש בלי לערב את בית-הדין ובלי לצער את המנוח שנפטר.

מעשה בבחור מבוגר שחיפש שידוך. הוא היה בן עשרים ושמונה וכל החברים שלו בישיבה כבר התחתנו. הוא ראה כיצד כל הבחורים הצעירים שבקושי למדו בישיבה כבר מתארכים ומתחתנים, ורק הוא נשאר תקוע, ללא חברותות וללא בחור בן גילו לשוחח עימו. כך הוא ישב בדד, וכל שנשאר לו היה להרים עיניים לשמים ולומר: "ריבוננו של עולם, מה יהיה איתי?" יום אחד הוא יצא לטייל ברחובות חיפה, העיר שבה שכנה הישיבה, כשכולו אומר דיכאון. לפתע יצא לקראתו יהודי ואמר: "רבי יהודי! יש פה 'שבע ברכות' למעלה. בוא תעלה!" מצב הרוח שלו היה ממש באדמה, והדבר האחרון שהתאים לו באותה שעה היה להשתתף בשמחה כלשהי. הוא עמד נטוע באדמה וחיכה שיימצא מתנדב אחר במקומו, אך אותו אדם היה עקשן: "תשמע, אין פה אנשים. אתה חייב לעלות למעלה!" אני לא מכיר לא את החתן ולא את הכלה!" ניסה הבחור להתחמק. אך היהודי לא התרשם. "לא נורא. יהודים כולם אחים, כולם קרובים. תעלה!" הוא עלה למעלה, וגילה שאם חשב לשבת בשלוה, טעות הייתה בידו. לאחר שנטל ידיו וטעם מעט מהמאכלים, פנו אליו הנוכחים: "עכשיו תשיר קצת, תעשה 'מצב'. איפה הוא ואיפה שירה? אבל הוא התחיל לשיר וכולם נגדו אחריו וכך הוא הלהיב את כולם. אמר לו אותו יהודי: "אתה שר כל כך יפה! עכשיו תיתן גם דרשה!" הוא לא הכין שום דרשה, אבל היהודי לא וויתר לו. הוא קם ודרש בשבח החתן שהכרת פניו ענתה בו שהוא חתן כל כך מיוחד, ואם כך ברי שגם הכלה מיוחדת במינה... בסיום ה'שבע ברכות', ניגש אליו אחד מן המשתתפים ואמר: "הדרשה שלך היתה משהו משהו! אם כבר מדברים, יש לי אחות בת עשרים וארבע, בחורה כלילת המעלות. אפשר להציע לך אותה?" הם נפגשו מספר פגישות, ולבסוף הקימו בית בישראל! לאחר מכן סיפר הבחור: "באותו הזמן שבו ביקש ממני אותו יהודי לעלות ל'שבע ברכות' לא הייתה לי טיפה אחת של מצב רוח, וכבר עמד לי על קצה הלשון לומר לו: 'עזוב אותי, תחפש מישהו אחר. אתה יודע איפה הראש שלי נמצא?'" מה גרם לו לצאת מהבור שבו היה? ההתגברות שהתגבר על עצמו! זו בדיוק העבודה שלנו.

להלן סיפור מופלא שסיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א. יש בו כדי ללמדנו עד כמה צריך להיזהר מפני מריבות ומחלוקת וכיצד מתייחסים אליהם בשמים. המעשה התפרסם לפני יותר מחמישים שנה ועורר בזמנו התעוררות עצומה בנושא המחלוקת. מדובר על משפחה חשובה ומפורסמת בארץ. אבי המשפחה היה אישיות תורנית חשובה ביותר הרביץ תורה ברבים. שיעוריו נודעו בשערים. הרב שהיה בעל מתק שפתיים משך אנשים רבים, שהיו משומעי לקחו. דבריו התקבלו על לב השומעים. כך היה במשך שנים רבות. אולם לא לעולם חוסן. ביום מן הימים הרב התבקש לבית-עולמו כשהוא זקן ושבע ימים. בני המשפחה ישבו עליו 'שבעה'. הם הצטערו רבות על אובדן הצדיק, כשאנשים יודעים כיצד למלא את החלל העצום שנותר. לאחר ימי ה'שבעה', האחים פתחו את הצוואה שאביהם הותיר. הסתבר כי היה לאב רכוש לא מבוטל. הוא הותיר להם ממון רב ויקר ערך, מספר דירות, מטלטלים רבים וכסף רב. במקום לשבת ולדון כיצד לחלק את הממון שאביהם הותיר, כל אחד מהאחים התחיל לטעון, כי 'לו משפט הבכורה'. מגיע לו לקבל את הדירה הגדולה ועליו לקבל יותר מאחיו האחרים, מכיוון שהוא עשה כך וכך למען אביהם וכי"ב. הרוחות התלהטו והצעקות נשמעו לכל עבר. במקום להגיע לעמק השווה, הם נפרדו כל אחד לדרכו בכעס גדול ונורא, כאשר כל אחד מהאחים הכריז על חרם כללי של שאר אחיו. עם כל הצער שבדבר, המשפחה שהתחנכה על אדני התורה הקדושה ידעה, כי עליהם לפנות ל'דין תורה' בבית-דין כדי שיפסקו להם כיצד לחלק את הרכוש שאביהם הותיר. מועד הדיון נקבע. כשהגיע היום המיוחל, כל אחד מהאחים הגיע בנפרד לבית-הדין. הדיינים התחילו לשמוע את האחים לפי סדר. הדיון לא היה פשוט כלל. זעם, בכי, צער וצעקות היו באותו דיון כשלעיתים אחד האחים התפרץ לתוך דברי השני. המראה היה קשה מאוד. עד לפני תקופה לא ארוכה היו בני-המשפחה מאוחדים ביניהם ועוזרים אחד לשני. והנה, עתה, בגלל ירושה שהותיר אביהם מצאו את עצמם שונאים את אחיהם – בשר מבשרם. הדיינים שמעו את דברי האחים. לאחר דיון קצר ביניהם, הם אמרו לבני המשפחה, כי עליהם לשקול את הדברים שנאמרו. האחים היו צריכים להגיע לאחר מספר ימים לבית הדין, כדי שיוכלו להמשיך את הדיון.

באותם הימים שלפני הדיון השני חלה תפנית דרמטית. התרחש אירוע ששינה את פני הדברים לחלוטין. אחד הדיינים שהשתתף בדין-תורה של אותה משפחה, הכיר את אב המשפחה אישית. לילה אחד הוא ראה את האב בחלום. האב פנה לדין, כשעל פניו ניכר צער רב. האב אמר לו: "דע לך, שבכל פעם שילדי מזכירים את השם שלי בדין תורה, שנערך אצלך, מטלטלים אותי בשמיים מצד לצד. מפריעים את שלוותי ומנוחתי ואני מרגיש צער איום וסבל נורא". אנא ממך, התחנן אליו הנפטר, "אני מבקש ממך בכל לשון של בקשה, ספר לילדים שלי מה אמרתי לך. בקש מהם שלא יזכירו את שמי בכלל בזמן הדיון". "דע לך", המשיך, "שכאשר שומעים בשמים שהמריבה והשנאה נוצרו בגלל הרכוש שהשארתי להם.

קוראים נכבדים
נהנתם, החכמתם?

להזיז ידוע כי הוצאות ההדפסה עולות ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים ותתברכו בכל הברכות האמורות בתורה, לתרומות וכל ענייני הגליון ניתן לפנות בטל' 054-8559959

לע"נ
הילד יציק וחכים
אברהם דוד חי ז"ל
בן יבלחט"א
יקותיאל יהודה
נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד
לאחר שהודרך ביסורים
קשים ומרים להגל מלאות
ימי השבעה
ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש
לזכות רפאל
בן הדר
להצלחה בכל
העניינים
ברוחניות
וגשמויות

העלון מוקדש לזכות
אורן בן פרח ודליה בת
פרח
להצלחה בכל העניינים
ברוחניות וגשמויות

נא להתפלל לרפואת
זקני הרה"ג יצחק בן צילה
שליט"א
לרפ"ש בתושח"י

לע"נ
איש החסד והחינוך
הרה"ח ר' חיים שרגא
פאווייל ב"ר מיכאל שר
זצ"ל
נלב"ע ז' אייר תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.